

Oporaba staklenog otpada

♦ Anđelko Vojvoda, mr. sc.

Proizvodi od recikliranog stakla ekološki su prihvatljivi (oporabljuje se 100%), a koriste se sve vrste otpadnog stakla, ambalažno staklo, ravno prozorsko staklo, autostaklo, bolničko i laboratorijsko staklo te kristalno staklo. Novi proizvodi od otpadnog stakla su:

- ▶ stakleni granulati separirani po bojama za uporabu u industriji staklene ambalaže
- ▶ stakleni granulati za industriju ravnog stakla
- ▶ stakleni granulati za zaštitu u agromaciji
- ▶ stakleni granulati za uređenje interijera i eksterijera
- ▶ posebno lomljeni i prosijani granulati za razne umjetničke primjene
- ▶ stakleni granulati za uporabu u građevinarstvu.

Plan gospodarenja otpadom proizvođača otpada obvezne su izraditi pravne i fizičke osobe koje godišnje proizvedu više od 150 tona neopasnog otpada i/ili više od 200 kilograma opasnog otpada. Plan se izrađuje na propisanom Obrascu PGO-PO.

Na mjestu nastanka otpad je moguće **privremeno skladištiti** u za to namije-

njenom prostoru unutar vlastitog poslovnog prostora, do predaje skupljaču, najduže godinu dana, a iznimno do tri godine uz pribavljanje suglasnosti Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Proizvođač otpada obavezan je voditi očevidnik o nastanku i tijeku otpada. Očevidnik se sastoji od Obrasca **ONTO** (internog dokumenta koji se vodi papirnato ili elektronički) i Pratećih listova (ukoliko se otpad upućuje na uporabu/zbrinjavanje izvan mjesta nastanka).

Ukoliko ga ne uporabi ili zbrine na mjestu nastanka u skladu sa Zakonom o otpadu, proizvođač otpada mora svoj otpad predati osobi koja ima dozvolu za skupljanje, uporabu i/ili zbrinjavanje otpada. Proizvođač otpada uz otpad mora ovlaštenoj osobi predati podatke o otpadu iz očevidnika – na Pratećim listovima. Proizvođač otpada je dužan osigurati da njegov otpad bude točno i potpuno opisan na svim pratećim listovima i odgovoran je za točnost podataka o otpadu.

Preraspodjela radnog vremena može se urediti tako da preraspodijeljeno radno vrijeme u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena traje četiri mjeseca, no ta četiri mjeseca ne moraju biti u kontinuitetu

Preraspodjela radnog vremena – kontinuitet

♦ Ingrid Dinka Floigl, dipl. iur.

U članku 47. stavak 8. Zakona o radu (NN 149/09 – u nastavku ZoR) ograničeno je trajanje preraspodijeljenog radnog vremena u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena, četiri mjeseca. Prema navedenoj odredbi, preraspodijeljeno radno vrijeme u razdoblju u kojem traje dulje od punog ili nepunog radnog vremena može trajati najdulje četiri mjeseca, osim ako kolektivnim ugovorom nije drukčije određeno, u kojem slučaju ne može trajati dulje od šest mjeseci.

Navedena odredba jasno utvrđuje da tijekom razdoblja preraspodjele (kalendarske godine) radnik može tijekom če-

tiri mjeseca (ili šest mjeseci – ako je tako ugovoreno kolektivnim ugovorom) raditi dulje, odnosno svaki tjedan po 48 (56) sati. Pritom zakonodavac nije jasno odredio moraju li navedena četiri mjeseca takvog rada biti u kontinuitetu ili se razdoblje tijekom kojeg radnik radi dulje od punog ili nepunog radnog vremena može preraspodijeliti na bilo koja četiri mjeseca unutar jedne kalendarske godine.

Mišljenja smo (Informator) da se navedena odredba ne odnosi na uzastopna četiri mjeseca, već da je moguće radno vrijeme preraspodijeliti tako da radnik, primjerice tijekom svibnja, lipnja, srpnja i prosinca radi po 48 sati svaki tjedan.

Preuzeto iz Informatora
br. 5893 – 5894 od 28. 8. i 1. 9. 2010.

Voditelj poslovnice turističke agencije

◆ Lenko Ugrinić, dipl. oec.

Razvoj turizma u svijetu otvara nove putove i stvara nove načine doživljavanja objektivnih vrijednosti koje jedna destinacija posjeduje. Razvoj novih medija, u prvom redu interneta, u proteklom desetljeću izazvao je pravu tehnološku revoluciju dostupnu širokim masama željnim istraživanja i doživljavanja nekog novog atraktivnog turističkog kraja u kojem se žele odmoriti ili doživjeti nešto što nisu ni sanjali da postoji. Izbor između bezbrojnih mogućnosti u vlastitom domu donosi im internet koji svoju ponudu svakim danom širi na nove turističke proizvode. Ponuda naprosto buja i omogućava im da jednostavno i brzo, klikom miša, izaberu točno prema svojim željama i mogućnostima.

Takav ubrzani razvoj turizma reflektira se i na razvoj turističke ponude u našoj zemlji. S druge strane, ponuđači usluga u turizmu trude se na sve moguće načine nadjačati konkurenciju nudeći više i bolje za istu vrijednost novca, a iza toga ne stoji uvijek adekvatna usluga. Stoga, zakonodavac nastoji do u detalje propisati način i uvjete za pružanje usluga u turizmu. Hrvatski sabor donio je Zakon o pružanju usluga u turizmu 15. 6. 2007., a objavljen je u Narodnim novinama 68/07, i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o pružanju usluga u turizmu NN 88/10.

Turizam je takva uslužna djelatnost koja u sebi sadrži sve vrhunske domete jedne države i društva (zemljopisne, kulinarske, povijesne, zdravstvene, kulturološke, itd.) i nudi ih svojim gostima kako bi doživjeli savršeni užitek i neusporediva je s bilo kojom drugom granom gospodarstva. Upravo stoga i kadrovi u turizmu moraju odgovoriti na te zahtjeve najvećom stručnošću i pažnjom jer gost je taj koji traži i plaća uslugu. Edukacija kadrova za turizam i ugostiteljstvo je vrlo važna, a često i zanemarivana pa se događaju česti paradoksi da nas u caffè barovima poslužuju frizerke ili automehaničari, a na recepcijama hotela i turističkih agencija rade zgodne mlade osobe koje nemaju odgovarajuću stručnu spremu. U posljednje je vrijeme nastala poplava otvaranja obrta i d.o.o.-a za bavljenje turizmom jer se smatra da je to lak i unosan posao, a struka i način ophođenja s gostom nije bitna. Zato je zakonodavac ovim zakonom propisao koje su to usluge u turizmu i tko ih i na koji način može obavljati. Ovdje ćemo ih nabrojiti, to su: pružanje usluga turističke agencije, turističkog vodiča, turističkog pratitelja, turističkog animatora, turističkog zastupnika, turističke usluge u nautičkom turizmu, turističke usluge u seljačkom gospodarstvu ili obiteljskom poljoprivrednom gospodarstvu, turističke usluge u ostalim oblicima turističke ponude i ostale usluge koje se pružaju turistima u svezi s njihovim putovanjem i boravkom.

Usluge u turizmu mogu pružati:

- trgovačka društva, zadruge, trgovci pojedinci i obrtnici koji ispunjavaju uvjete za pružanje turističkih usluga propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako ovim Zakonom i posebnim propisima nije drugačije određeno
- javne ustanove koje upravljaju zaštićenim područjima prirodne za potrebe područja kojim upravljaju
- određene turističke usluge u zdravstvenom turizmu mogu pružati specijalne bolnice i ljčilišta
- određene turističke usluge mogu pružati ustanove u kulturi
- određene turističke usluge mogu pružati udruge, škole i druge odgojno-obrazovne ustanove
- određene turističke usluge mogu pružati fizičke osobe koje za pružanje tih usluga nisu registrirane kao obrtnici ili trgovci pojedinci.

Organizacije i pojedinci pri pružanju usluga u turizmu dužne su:

- objaviti uvjete, sadržaj i cijenu svake pojedine usluge i pridržavati se tih uvjeta, sadržaja i cijena
- za svaku izvršenu uslugu, korisniku izdati račun, kartu ili potvrdu s brojem kojim se potvrđuje primitak uplate i čuvati kopije tih dokumenata najmanje tri godine od dana njihova izdavanja
- postupati s povećanom pažnjom, prema pravilima struke i običajima (pažnja dobrog stručnjaka)
- dužne su voditi knjigu žalbe na propisan način, u roku od pet dana izjavljeni prigovor dostaviti nadležnoj ispostavi područne jedinice Državnog inspektorata te u roku od 15 dana od dana izjavljenog prigovora odgovoriti na prigovor.

TURISTIČKA AGENCIJA

Turistička agencija je trgovačko društvo, trgovac pojedinac, obrtnik ili njihova organizacijska jedinica koji pružaju usluge organiziranja putovanja ili posredovanja usluga vezanih uz putovanje i boravak turista. To je temeljna organizacija i nezaobilazna karika u lancu turističke ponude jedne zemlje.

Turistička agencija može pružati sljedeće usluge:

- organiziranje paket-aranžmana, sklapanje i provedba ugovora o paket-aranžmanu, organiziranje izleta, sklapanje i provedba ugovora o izletu,

- organiziranje kongresa
- posredovanje u sklapanju ugovora o organiziranom putovanju (paket-aranžman i izlet)
- posredovanje ugostiteljskih usluga (prodaja i rezervacija smještaja i drugih ugostiteljskih usluga)
- posredovanje usluga prijevoza (prodaja putnih karata i rezervacija mjesta za sva prijevozna sredstva)
- organiziranje prihvaća i transfera putnika
- posredovanje u pružanju usluga u posebnim oblicima turističke i ugostiteljske ponude
- organiziranje i posredovanje u pružanju usluga turističkih vodiča, turističkih pratitelja i usluga upravljanja plovnim objektima nautičara (skipera)
- zastupanje domaćih i stranih putničkih agencija
- davanje turističkih obavijesti i promidžbenog materijala
- posredovanje u sklapanju ugovora o osiguranju putnika i prtljage
- pomoć u pribavljanju putnih isprava, viza i drugih isprava potrebnih za prijelaz granice i boravak u inozemstvu, isprava za lov, ribolov, ronjenje, plovidbu nautičara te drugih isprava potrebnih za organizaciju i provođenje različitih oblika turističke ponude
- rezervacija, nabava i prodaja ulaznica za sve vrste priredbi, muzeja i dr., te prodaja robe vezane za potrebe putovanja (razne putne potrepštine, suvenir, turističke publikacije i sl.)
- organizacija i pružanje usluga u svezi s poslovanjem karticama i putničkim čekovima, te pružanje mjenjačkih usluga sukladno posebnim propisima
- iznajmljivanje i posredovanje u iznajmljivanju vozila, letjelica i plovnih objekata
- agencijsko-pomorske usluge za prihvat i opremu plovnih objekata u nautičkom turizmu.

POSLOVNICA

Turistička agencija za pružanje usluga mora imati **poslovnicu**, odnosno poslovni prostor koji ispunjava uvjete glede uređenja i opremljenosti kao i osoblje prema vrsti usluga koje pruža.

Pravilnikom se propisuje uvjete glede uređenja i opremljenosti poslovnice odnosno poslovnog prostora i osoblja koje prema vrsti usluga koje pružaju moraju

ispunjavati turističke agencije. Pravna ili fizička osoba ne može pružati usluge turističke agencije prije nego što isходи **rješenje** ureda državne uprave u županiji, odnosno upravnog tijela Grada Zagreba nadležnog za poslove turizma (u daljnjem tekstu: nadležni ured) prema sjedištu, odnosno mjestu poslovnice, odnosno poslovnog prostora turističke agencije kojim se utvrđuje da ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Rješenje se mora ishoditi za svaku poslovnicu odnosno poslovni prostor turističke agencije.

Rješenje se upisuje u Upisnik turističkih agencija koji vodi nadležni ured.

Zahtjev za izdavanje rješenja sadrži:

- ① tvrtku i sjedište turističke agencije
- ② rješenje o upisu u trgovački ili obrtni registar
- ③ popis usluga koje će pružati
- ④ dokaz o pravu korištenja poslovnice, odnosno poslovnog prostora
- ⑤ podatke i dokaze glede uređenja i opremljenosti poslovnice, odnosno poslovnog prostora
- ⑥ podatke o voditelju poslovnice i dokaze o ispunjavanju uvjeta za voditelja poslovnice, odnosno o osobi koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice, ako turistička agencija pruža usluge neposredno korisniku usluge
- ⑦ dokaze o ispunjavanju uvjeta, sukladno posebnom propisu, bez kojih, prema tom propisu, Ministarstvo ili nadležni ured ne može izdati rješenje o ispunjavanju uvjeta za obavljanje djelatnosti.

Turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku mora imati poslovnicu. Iznimno, turistička agencija koja neposredno pruža usluge putniku putem interneta (internetska prodaja) ne mora imati poslovnicu, ali mora imati poslovni prostor i sve druge uvjete kao poslovnica uključujući voditelja poslovnice. Iznimno, turistička agencija može neposredno pružati usluge putniku i izvan poslovnice, i to: na za to predviđenom mjestu u objektu smještaja gostiju, na prostoru koji može odlukom, odrediti predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, odnosno lučka uprava ili na drugom prostoru uz suglasnost korisnika prostora, sukladno posebnom propisu.

VODITELJ POSLOVNICE

Turistička agencija koja neposredno pruža usluge mora u svakoj poslovnici imati najmanje jednog zaposlenog voditelja poslovnice, a ukoliko nema poslovnicu, najmanje jednu zaposlenu osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice, u punom radnom vremenu. U slučaju opravdane spriječenosti (bolovanje, porodični dopust, prestanak radnog odnosa i sl.) voditelja poslovnice, odnosno osobe zaposlene u turističkoj agenciji, turistička agencija može privremeno, ali ne duže od 6 mjeseci u tri godine, za vršitelje tih poslova odrediti osobu koja ispunjava uvjete za voditelja poslovnice. Voditelj poslovnice odgovoran je za rad u poslovnici sukladno Zakonu. U smislu ovoga Zakona, voditeljem poslovnice smatra se državljanin Republike Hrvatske koji ispunjava uvjete za voditelja poslovnice propisane ovim Zakonom. Voditeljem poslovnice u smislu ovoga Zakona smatraju se i državljani država članica Europske unije i Europskog ekonomskog prostora koji ispunjavaju uvjete za voditelja poslovnice propisane ovim Zakonom.

Voditelj poslovnice

treba ispunjavati sljedeće uvjete:

- ① da je poslovno sposoban
- ② da ima najmanje srednju stručnu spremu
- ③ da aktivno zna najmanje jedan svjetski jezik i poznaje još jedan te poznaje hrvatski jezik u mjeri dostatnoj za obavljanje poslova rukovoditelja poslovnice
- ④ da ima položen stručni ispit za voditelja poslovnice i dvije godine radnog staža na odgovarajućim poslovima u turističkoj agenciji ili drugim odgovarajućim poslovima u turizmu
- ⑤ da mu nije pravomoćnom sudskom presudom ili rješenjem o prekršaju izrečena mjera sigurnosti ili zaštitna mjera zabrane obavljanja poslova voditelja poslovnice, dok ta mjera traje.

Strani državljani koji u Republici Hrvatskoj imaju registrirano vlastito trgovačko društvo ili obrt za pružanje usluga turističke agencije ili imaju odobren stalni boravak u Republici Hrvatskoj mogu obavljati poslove voditelja poslovnice uz suglasnost Ministarstva ukoliko ispunjavaju uvjete iz stavka 3. ovoga članka. Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se pred ispitnom komisijom koju rješenjem imenuje ministar pri odgovarajućem visokom učilištu. Stručni ispit za voditelja poslovnice polaže se prema utvrđenom ispitnom programu. Ministar pravilnikom propisuje ispitni program za stručni ispit za voditelja poslovnice. Ispitni program objavljuje se u »Narodnim novinama«. O položenom stručnom ispitu izdaje se uvjerenje. Voditelj turističke agencije važna je funkcija i ključna figura u predstavljanju turističke ponude jedne zemlje stoga je zakonodavac i propisao ovakve uvjete kako bi se izbjegle neželjene posljedice proistekle iz nestručnog rada, a koje bi imale dugoročne štetne posljedice po hrvatski turizam.

Posebni uvjeti za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe

◆ Anđelko Vojvoda, mr. sc.

Posebne uvjete za proizvodnju i stavljanje predmeta opće uporabe na tržište Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi donijelo je sukladno odredbi Zakona o predmetima opće uporabe. Propisom su preuzete odredbe Uredbe Europske unije 2023/2006 o dobroj proizvođačkoj praksi za materijale i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom. Pravilnikom o posebnim uvjetima za proizvodnju i stavljanje na tržište predmeta opće uporabe (NN 82/10) određuju se uvjeti koje moraju ispunjavati subjekti u poslovanju (*pravna ili fizička osoba registrirana za obavljanje određenih djelatnosti vezanih uz poslovanje s predmetima opće uporabe, odgovorna za osiguranje nesmetane provedbe odredbi propisa o predmetima opće uporabe unutar poslovanja kojim upravlja*) s predmetima opće uporabe koji obavljaju djelatnost proizvodnje (*priprema, obrada, prerada, dorada i pakiranje te čuvanje kod proizvođača*) i stavljanja na tržište predmeta opće uporabe (*prijevoz, skladištenje, prodaja, korištenje, odnosno uporaba predmeta opće uporabe u pružanju usluga kao i svaki drugi način njihova stavljanja na tržište, uključujući i njihov uvoz ili izvoz*). Pravilnik je stupio na snagu 9. srpnja. 2010, a subjekti u poslovanju s predmetima opće uporabe, obvezni su svoj rad i poslovanje uskladiti s odredbama ovoga Pravilnika u roku od šest mjeseci, do 9. siječnja 2011. Odredbe pravilnika odnose se i na dobru proizvođačku praksu za materijale i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom, a primjenjuju se u svim sektorima i svim procesima pro-

izvodnje, prerade i distribucije materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom osim proizvodnje polaznih tvari.

Sukladno čl. 15. Pravilnika o zdravstvenoj ispravnosti predmeta široke potrošnje proizvođač, njegov zastupnik, osoba na čiji zahtjev se kozmetički proizvodi ili osoba odgovorna za stavljanje na tržište kozmetičkog proizvoda koji se uvozi u Republiku Hrvatsku, mora prijaviti Ministarstvu prvo stavljanje kozmetičkog proizvoda na tržište putem obrasca Prijave proizvoda i obrasca Prijava djelatnosti.

Predmeti opće uporabe

Predmeti opće uporabe određeni Zakonom jesu materijali i predmeti koji dolaze u neposredan dodir s hranom (*posuđe, pribor, oprema, uređaji i ambalaža koja se rabi u poslovanju s hranom*) i predmeti široke potrošnje:

- posuđe, pribor, oprema i uređaji za proizvodnju kozmetičkih proizvoda
- ambalaža za predmete opće uporabe (ambalaža u koju se pakiraju predmeti opće uporabe, uključujući i samu ambalažu)
- dječje igračke, uključujući proizvode namijenjene dojenčadi i djeci mlađoj od tri godine za olakšavanje hranjenja i sisanja, umirivanja i spavanja te proizvodi za zabavu odraslih
- kozmetički proizvodi
- sredstva za održavanje čistoće u kućanstvu i u industriji, uključujući i ona koja

se koriste u proizvodnji i stavljanju hrane na tržište, dezinfekcijska sredstva te insekticidi za kućnu uporabu

- duhan, duhanski proizvodi i pribor za pušenje (pribor koji pri pušenju dolazi u dodir s ustima i usnom šupljinom: lula i cigaretnik – usnik)
- određeni predmeti i sredstva koja pri uporabi dolaze u neposredan dodir s kožom i/ili sluznicom.

Posebni uvjeti proizvodnje i »uvjeti obrtničke proizvodnje« predmeta opće uporabe

Proizvodnja predmeta opće uporabe ne smije se obavljati u objektima u kojima se stanuje niti u dijelu stambenog prostora. **Iznimno »obrtička proizvodnja predmeta opće uporabe« može se obavljati u dijelu stambenog prostora ako je taj prostor funkcionalno i tehnološki odijeljen od ostalog dijela stambenog prostora, te udovoljava uvjetima propisanim Pravilnikom.** Broj, raspored, veličina i građevinske osobine objekata za proizvodnju predmeta opće uporabe moraju omogućavati higijensko rukovanje predmetima opće uporabe, uključujući i zaštitu od križne kontaminacije sirovina/materijala, gotovih proizvoda, vode, dovoda zraka i osoblja, a isto tako i od vanjskih uzroka uključujući nametnike i glodavce.

U proizvodnji predmeta opće uporabe moraju se osigurati prostori za proizvodnju, skladištenje sirovina, skladištenje ambalaže, skladištenje gotovih proizvoda, radnike te pripremu, završnu obradu i pakiranje proizvoda.

Objekti u kojima se obavlja proizvodnja i/ili promet predmeta opće uporabe, ne smiju svojom djelatnošću (plinovi, pare, buka) štetno djelovati na zdravlje pučanstva u okolnim stambenim i poslovnim objektima i prostorima. Prostorije objekata za proizvodnju i promet predmeta opće uporabe moraju imati osigurane dovoljne količine zdravstveno ispravne vode za piće. Objekti u kojima se obavlja proizvodnja predmeta opće uporabe moraju imati osigurane dovoljne količine tekuće tople vode za čišćenje i pranje prostorija, postrojenja, proizvodnih linija, opreme, pribora i ambalaže te održavanje osobne higijene radnika. Materijali koji se rabe pri gradnji objekata u kojima se obavlja proizvodnja predmeta opće uporabe moraju biti takvi da omogućuju lako čišćenje, pranje i dezinfekciju tih prostorija, te omogućuju održavanje mikroklimatskih uvjeta (temperatura, relativna vlaga, gibanje zraka) potrebitih za očuvanje zdravstvene ispravnosti sirovina i gotovih proizvoda. Navedeni materijali moraju svojom struktu-

rom osiguravati toplinsku i zvučnu zaštitu u skladu s posebnim propisima.

Podovi prostora moraju biti izvedeni od čvrstog, neklizajućeg i za tekućinu nepropusnog materijala, koji omogućuje lako održavanje čistoće, a u dijelu tehnološkog procesa u kojem se rabe kiseline, lužine i druge agresivne tvari izvedeni od materijala otpornih na te tvari. Površine zidova u prostorima moraju biti obložene materijalom otpornim na čišćenje, pranje i dezinfekciju, ravnih i glatkih površina.

Na prozorima i otvorima u objektima moraju biti postavljene zaštitne mrežice ili na drugi način osigurano učinkovito sprječavanje ulaska insekata i glodavaca. Mrežice moraju biti postavljene tako da se mogu lako skidati radi njihova održavanja. Na slivnicima moraju biti osigurani sifoni radi sprječavanja ulaska insekata i glodavaca. Na vanjskim vratima mora biti postavljena zaštita od lima ili zaštitna mreža u metalnom okviru do visine 30 cm od poda ili se na drugi odgovarajući način mora onemogućiti ulazak glodavaca. Temperatura, relativna vlažnost i brzina kretanja zraka u prostorijama za proizvodnju predmeta opće uporabe mora biti osigurana u skladu sa specifičnostima proizvoda koji se proizvodi.

Postrojenja, namještaj, uređaji i pribor u prostorima u kojima se proizvode predmeti opće uporabe moraju biti izrađeni od materijala koji se mogu lako prati, čistiti i dezinficirati te koji ne može štetno djelovati na zdravstvenu ispravnost proizvoda. Površine postrojenja, namještaja, uređaja i pribora koji dolaze u neposredan dodir sa sirovinama i gotovim proizvodima, moraju biti glatke i izrađene od materijala koji ne otpušta štetne sastojke. Oprema koja se koristi u procesu proizvodnje mora biti namjenska te izrađena od čvrstog materijala, neporoznog, neapsorbirajućeg te otpornog na mehanička i kemijska oštećenja.

Za radnike u proizvodnji predmeta opće uporabe mora se osigurati odgovarajući broj umivaonika sa sredstvima za pranje i dezinfekciju ruku, ovisno o vrsti predmeta opće uporabe koji se proizvodi. Isto tako, mora se osigurati i odgovarajući broj tuševa i zahoda s pretprostorima kao i dovoljan broj dvodijelnih garderobnih ormara.

Subjekt u poslovanju s predmetima opće uporabe mora imati odgovarajuću opremu za obavljanje djelatnosti proizvodnje predmeta opće uporabe, ovisno o vrsti predmeta opće uporabe kojeg proizvodi.

Dobra proizvođačka praksa za materijale i predmete koji dolaze u neposredan dodir s hranom

Proizvođač materijala i predmeta koji dolaze u neposredan dodir s hranom kao i materijala od kojih se oni proizvode uz opće uvjete propisane pravilnikom, obavezan je osigurati da se svi proizvodni procesi provode u skladu s općim Pravilima dobre proizvođačke prakse, te za procese koji se odnose na primjenu pisanih tinti na strani materijala ili predmeta koji ne dolazi u neposredan dodir s hranom. Što znači da djelujemo u cilju preventivnog uklanjanja ili smanjenja utjecaja rizika na najmanju moguću mjeru, ne prepuštamo rizike slučajnostima, već moramo

njima upravljati prikupljanjem važnih podataka i provođenjem procjene rizika.

Pod dobrom proizvođačkom praksom podrazumijevaju se oni aspekti osiguranja kvalitete koji osiguravaju da su materijali i predmeti dosljedno proizvedeni i kontrolirani da bi se osigurala usklađenost s pravilima koja se primjenjuju na njih i sa standardima kvalitete koji su prikladni za njihovu uporabu time da se ne ugrožava ljudsko zdravlje ili uzrokuju nepoželjne promjene u proizvodu ili uzrokuju promjene organoleptičkih svojstava.

Proizvođač kozmetičkih proizvoda, osim općih uvjeta propisanih ovim Pravilnikom, mora ispunjavati i uvjete iz Hrvatske norme o smjernicama za dobru proizvođačku praksu iz područja kozmetike. Utvrđivanje ispunjavanja propisanih uvjeta za proizvodnju predmeta opće uporabe provode tijela Ministarstva nadležnog za zdravstvo koji imenuje Povjerenstvo za utvrđivanje ispunjavanja propisanih uvjeta za proizvodnju predmeta opće uporabe. Na temelju mišljenja Povjerenstva, ministar rješenjem utvrđuje ispunjava li subjekt uvjete za proizvodnju predmeta opće uporabe sukladno odredbama ovoga Pravilnika.

Zahtjev za utvrđivanje ispunjava li subjekt propisane uvjete za proizvodnju predmeta opće uporabe podnosi se u pisanom obliku Ministarstvu uz koji se prilaže izvod iz sudskog registra kojime se dokazuje svojstvo pravne osobe, ili obrtnica, vlasnički list ili ugovor o najmu prostora, tlocrt prostora, a po potrebi i ostale podatke i/ili dokumentaciju na zahtjev Povjerenstva.

Sustav osiguranja kvalitete i dokumentacija

Proizvođač mora uspostaviti, implementirati i osigurati sustav osiguranja kvalitete koji predstavlja ukupni zbroj organiziranih i dokumentiranih aktivnosti napravljenih u svrhu osiguravanja da su materijali i predmeti zahtijevane kvalitete da je osigurana usklađenost s pravilima koja se primjenjuju na njih i standarde kvalitete koji su potrebni za njihovu uporabu. Sustav mora uzeti u obzir osoblje, njihova znanja, organizaciju prostora i opremu koja je potrebna da se osigura da gotovi materijali i proizvodi budu u skladu

sa pravilima koja se na njih odnose, kao i da sustav odgovara obujmu poslova, odnosno da nije preveliko opterećenje za taj posao.

Polazni materijali moraju biti odabrani kako bi udovoljavali zahtjevima unaprijed postavljenih specifikacija, koji osiguravaju da materijali i predmeti odgovaraju pravilima koja se na njih odnose. Svi proizvodni procesi i ostale aktivnosti moraju se provoditi prema unaprijed jasno propisanim uputama i procedurama. Sustav kontrole kvalitete obuhvaća nadzor nad implementacijom i provođenjem zahtjeva dobre proizvođačke prakse te definiranje mjera za korekcije odstupanja od zahtjeva dobre proizvođačke prakse. Takve korekcijske mjere primjenjuju se bez odgode i moraju biti dostupne nadležnim inspekcijskim tijelima.

Obveze proizvođača sastoje se u obvezi vođenja dokumentacije u pisanom ili elektroničkom obliku uključujući specifikacije, proizvodne formule i procese koji su bitni za usklađenost i sigurnost gotovog materijala ili predmeta kao i zapise o raznim provedenim proizvodnim procesima koji su bitni za usklađenost i sigurnost gotovog materijala ili predmeta uključujući rezultate sustava kontrole kvalitete.

Procesi koji se odnose na primjenu tiskarskih boja (tinta) na strani materijala ili predmeta koja ne dolazi u kontakt s hranom

Tiskarske boje (tinte) koje se primjenjuju na strani materijala i predmeta koja ne dolazi u kontakt s hranom moraju se formulirati i/ili primijeniti na način da se tiskarska boja (tinta) ne prenese na stranu koja je u kontaktu s hranom kroz supstrat ili namatanjem u stogu ili roli u koncentracijama koje dovode do razine tekućina u hrani koje bi mogle ugroziti ljudsko zdravlje, ili uzrokovati neprihvatljivu promjenu u sastavu hrane, ili uzrokovati pogoršanje senzorskih svojstava hrane.

Isto tako, s tiskanim materijalima i predmetima treba rukovati na način da se tiskarska boja (tinta) sa tiskane površine ne prenese na stranu koja je u neposrednom dodiru s hranom kroz supstrat ili namatanjem u stogu ili roli u koncentracijama koja dovodi do razine tiskarske boje (tinte) u hrani koje bi mogle ugroziti ljudsko zdravlje, ili uzrokovati neprihvatljivu promjenu u sastavu hrane, ili uzrokovati pogoršanje senzorskih svojstava hrane. Tiskane površine ne smiju doći u neposredni dodir s hranom.

Poslovanje s predmetima opće uporabe

U poslovanju s predmetima opće uporabe moraju se osigurati prostori za radnike i skladištenje s odgovarajućim uređajima za očuvanje zdravstvene ispravnosti određenih predmeta opće uporabe (sredstava za uljepšavanje lica i tijela, za osobnu higijenu, duhanski proizvodi). Kod skladištenja i prijevoza određenih predmeta opće uporabe (kozmetički proizvodi, duhanski proizvodi) moraju se osigurati odgovarajući uređaji za očuvanje zdravstvene ispravnosti radi izbjegavanja kontaminacija određenih proizvoda, i zaštite od nepoželjne topline, hladnoće, svjetla i vlage i drugih nepovoljnih utjecaja.

Podrška hrvatskim izvoznicima (1. dio)

♦ Ljubica Kangrga

Hrvatska banka za obnovu i razvitak HBOR – prati izvoznike u svim fazama izvoznog posla – od faze pregovaranja i pretkvalifikacije na međunarodnim natječajima s ponudbenim garancijama, izdajući pisma namjere za financiranje posla od samog zaključenja posla kreditirajući pripremu i naplatu izvoznih poslova.

HBOR uz programe namijenjene isključivo izvoznim poslovima, prati izvoznike i kratkoročnim i dugoročnim kreditnim linijama uz povoljnije kamatne stope. Izvoznici su na raspolaganju krediti namijenjeni investicijama kao npr.: modernizacija i proširenje proizvodnje, izgradnja novih pogona, ali i različiti krediti za obrtna sredstva koji nisu nužno vezani isključivo za izvozni posao, već je korištenje tih sredstava namijenjeno povećanju konkurentnosti, što je preduvjet za uspješan izlazak na inozemna tržišta.

Osiguranje novčanih sredstava preduvjet je za ostvarivanje uspješnog izvoznog posla. Prije realizacije izvoznog posla, a da se ne bi dovelo u pitanje njegovo izvršenje nužno je zaokružiti financijsku konstrukciju. Stoga, izvoznik treba analizirati vlastite mogućnosti, procijeniti potrebu za dodatnim sredstvima sagledavajući raspoloživu ponudu kredita na financijskom tržištu kroz sljedeće *Programe financiranja izvoza* koje provodi HBOR:

Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova (priprema izvoza)

Cilj: redovito financiranje obrtnih sredstava radi nesmetanog odvijanja proizvodnje roba za izvoz i premošćivanje jaza do naplate od kupaca iz inozemstva.

Korisnici:

OBRTNICI / trgovačka društva registrirani u RH koji posluju najmanje godinu dana. Ovim se kreditom može financirati i prvi izvozni posao.

Kreditira se isključivo priprema izvoza i izvoz roba, isključeno je kreditiranje usluga.

Kako podnijeti zahtjev za kredit?

Kredit se odobrava putem poslovne banke. **Izvoznik se obraća prvo banci**, s kojom HBOR ima sklopljen ugovor o suradnji. Kredit se ugovara u kunama bez valutne klauzule.

Kako se koriste sredstva?

Kredit se koristi na revolving osnovi – banka odobrava izvozniku određeni limit, a on povlači sukladno potrebama za pripremu izvoza i sukladno naplaćivanju iz inozemstva u određenom vremenskom razdoblju.

Na koji se rok odobrava kredit?

Odobrava se na rok do godinu dana uz mogućnost produljenja (ako izvoznik ugovori nove poslove).

Koji su troškovi ishođenja kredita?

- 1 Prije ili istodobno s prvim korištenjem izvoznik plaća jednokratno naknadu za obradu zahtjeva, na iznos odobrenog kredita koja, ovisno o roku odobravanja kredita, iznosi:
 - 3 mjeseca – 0,25%
 - 6 mjeseci – 0,50%
 - 9 mjeseci – 0,75%
 - 1 godinu – 1,0%, a najmanje 500,00 (petsto) kuna;
- 2 za vrijeme korištenja plaća samo kamatu, i/ili naknadu za rezervaciju;
- 3 sve troškove u svezi pribavljanja instrumenata osiguranja (provedba, brisanje i povrat provedenog osiguranja).

Visina kamatne stope

Kamatna stopa je fiksna i utvrđuje se na način da se osnovna stopa uveća za maržu koja ovisi o ocjeni kreditnog ranga izvoznika i ponuđenih instrumenata osiguranja.

Naknada za rezervaciju

obračunava se na neiskorišteni iznos kredita u visini 0,25% godišnje.

Najviši iznos kredita

nije ograničen, ali ovisi o više faktora kao:

- o proračunu potrebnih obrtnih sredstava
- mišljenju poslovne banke
- kreditnoj sposobnosti korisnika
- ostvarenoj visini izvoznih poslova
- vrsti i kvaliteti ponuđenih instrumenata osiguranja
- raspoloživim sredstvima HBOR-a.

Koji su prihvatljivi instrumenti osiguranja?

- Prema dogovoru s bankom, a mogu biti:
- zalog na pokretnini ili nekretnini
 - policia osiguranja kredita za pripremu roba za izvoz od političkih i komercijalnih rizika
 - mjenica i zadužnica
 - te prema dogovoru s bankom

Na koji način se produžuje korištenje sredstava po isteku roka?

Poslovna banka treba HBOR-u najkasnije u roku od petnaest radnih dana prije dospijeca kredita uputiti zahtjev s obrazloženjem. Uvjeti za produljenje su:

- uredno te na vrijeme dostavljen izvještaj o namjenskom korištenju sredstava
- proračun potrebnih obrtnih sredstava.

HBOR odobrava obnavljanje sukladno mogućnostima.

Program kreditiranja izvoznih poslova kreditiranjem kupca u inozemstvu

Program prvenstveno namijenjen izvozu kapitalnih roba i usluga te je oblik srednjoročno-dugoročnog kreditiranja mogućnosti jačanja konkurentnosti izvoznika na inozemnim tržištima.

Kada koristiti sredstva po ovom programu?

Za ugovaranje poslova putem međunarodnih natječaja kada je konkurentnost uvjeta kreditiranja jedan od kriterija za odabir izvođača/dobavljača. Osim toga, često kupac pri izravnom ugovaranju traži od izvoznika da mu omogući kreditiranje kupovine predmetnih dobara i usluga.

Kome se odobrava kredit i tko ga vraća, a kome se isplaćuju sredstva?

HBOR odobrava kredit inozemnom kupcu ili njegovoj banci za kupnju hrvatskih roba i usluga, ali sredstva kredita uplaćuje direktno na račun izvoznika. Inozemni kupac ili ino banka otplaćuju kredit sukladno uvjetima iz Ugovora o kreditu.

Kako se odobrava kredit?

Zahtjev je najbolje podnijeti u fazi dogovaranja izvoznog posla ili prije izlaska na međunarodni natječaj. HBOR analizira izvozni ugovor, procjenjuje rizik kupca ili banke i ponuđene instrumente osiguranja te donosi

odluku o odobrenju ili izdaje indikativnu ponudu za kreditiranje (za potrebe sudjelovanja na međunarodnim natječajima).

Koje su prednosti za izvoznika ako ponudi kupcu ovakav kredit?

- hrvatskom izvozniku naplata izvoznog posla odmah po isporuci
- na račun izvoznika isplata u valuti izvoznog ugovora
- kredit otplaćuje banka/kupac u inozemstvu
- povećanje likvidnosti izvoznika
- izbjegavanje rizika naplate izvoznog posla i valutnih rizika

Koje troškove ishođenja kredita snosi izvoznik?

SVE TROŠKOVE SNOSI KUPAC.

Na koji rok se odobrava kredit?

Rok otplate ovisi o vrsti robe koja se izvozi i za pojedine vrste iznosi kako slijedi:

- potrošna roba uporabnog vijeka i povezane usluge – do 6 mjeseci
- potrošna roba uporabnog vijeka preko 1 godine i povezane usluge – do 2 godine
- dijelovi i komponente i povezane usluge – do 5 godina
- kvazikapitalna dobra i povezane usluge do 5 godina
- kapitalna dobra i povezane usluge do 10 godina
- za financiranje izgradnje hidro i termoelektrana, projekte na bazi vjetra, geometralne, solarne i bioenergetske projekte, projekte plimnih elektrana

te projekte za pitku vodu i odvodnju – do 15 godina.

Koje troškove ishođenja kredita snosi kupac?

Od iznosa odobrenog kredita naknada iznosi 1% za obradu zahtjeva, a naplaćuje se korisniku kredita jednokratno, nakon potpisivanja Ugovora o kreditu, a prije prvog korištenja sredstava iz odobrenog kredita.

Naknada za rezervaciju sredstava naplaćuje se u visini do 1% godišnje.

Kamatna stopa?

Kamatna stopa može biti: fiksna ili varijabilna.

Visina fiksne kamatne stope ovisi o bonitetu kupca/banke, zemlji izvoza i izvoznom poslu.

Varijabilna se kamatna stopa utvrđuje na bazi primjenjive LIBOR* ili EURIBOR** stope uvećane za maržu čija visina ovisi o bonitetu kupca/banke, zemlji izvoza i izvoznom poslu.

Kamata se obračunava mjesečno, tromjesečno, šestomjesečno ili dvanaestomjesečno.

Koji je najviši iznos kredita?

Kredit može iznositi najviše 100% vrijednosti izvoznog ugovora za rokove otplate do dvije godine, odnosno najviše 85% iznosa izvoznog ugovora za rokove otplate duže od dvije godine.

Za rokove duže od dvije godine, u izvoznom ugovoru mora biti definirano avansno plaćanje koje mora biti izvršeno prije prvog korištenja kredita u najmanjem

iznosu od 15% vrijednosti izvoznog ugovora.

Što HBOR traži kao osiguranje povrat kredita?

HBOR u pravilu traži policu osiguranja od političkih i komercijalnih rizika Republike Hrvatske, te sva druga prihvatljiva osiguranja.

(Izvor: Materijali HBOR-a)

LIBOR*

Londonška međubankarska kamatna stopa, promjenjiva kamatna stopa koja se obračunava na međusobne kredite banaka koje posluju na londonskom tržištu kapitala.

EURIBOR**

Referentna kamatna stopa koja se utvrđuje na europskom međubankarskom tržištu. Utvrđuje se dnevno kao prosječna stopa po kojoj reprezentativne banke međusobno posuđuju novac.

Nastavno u sljedećem broju »Obrtničkih novina« donosimo Programe peticija izvoza:

PROGRAM KREDITA DOBAVLJAČA
ČINIDBENE GARANCIJE PO
NALOGU IZVOZNIKA
OSIGURANJE IZVOZA
SREDNJOROČNO-DUGOROČNO
OSIGURANJE IZVOZA

SAVJETODAVNA SLUŽBA

HRVATSKE OBRNITIČKE KOMORE

ODGOVARA NA VAŠA PITANJA

iz područja:

- otvaranje obrta
- radno pravo, mirovinsko i zdravstveno osiguranje
- porezi, doprinosi i carine
- krediti i potpore
- tehnika i tehnologija
- turizam i ugostiteljstvo
- poljoprivreda i potpore u poljoprivredi
- ostala pitanja i savjeti o poslovanju obrta

062 000 026

(po cijeni iz fiksne mreže od 0,28 kn/min, bez dodatnih naknada)
Svakog radnog dana

od 08:00 do 12:00 sati

Pitanja možete postaviti i pisanim putem na fax: 01/48 06 675

E-mail: savjetodavna-sluzba@hok.hr
<http://infos.hok.hr/>

Primajte poslovne informacije e-mailom!

Hrvatska obrtnička komora, kroz djelovanje Savjetodavne službe, omogućuje korištenje stručnih savjeta iz područja prava, tehnike, poreza i poslovanja u obrtu, financiranja obrta, te iz područja poljoprivrede i ugostiteljstva, svakom prijavljenom obrtniku i drugim zainteresiranim – na e-mail adresu.

Kao nova usluga Hrvatske obrtničke komore, slanje informacija o poslovanju u obrtu putem elektronske pošte započelo je od ove godine i besplatno je za sve zainteresirane.

Informacije se šalju osobno svakom prijavljenom na njegovu e-mail adresu, periodički, ovisno o aktualnostima iz poslovanja obrtnika. Zainteresirani za takav oblik informiranja trebaju se prijaviti na:

e-obrtnici-list-subscribe@hok.hr

Da biste mogli dobivati »HOK besplatne poslovne informacije«, morate se prijaviti na Mailing listu. Prijava se obavlja u četiri koraka:

1 Pošaljite iz Vašeg programa za pisanje e-pošte praznu poruku na adresu (bez teksta u Naslovu i Predmetu): e-obrtnici-list-subscribe@hok.hr

2 Mailing Server će Vas povratnom porukom obavijestiti da je zaprimio Vašu predbilježbu.

3 Potvrdite Mailing Serveru Vašu predbilježbu slanjem odgovora (tzv. »RE«).

4 Mailing Server u povratnoj poruci Vas obavještava da ste predbilježeni.

U današnjem poslovnom svijetu prava informacija u pravo vrijeme može predstavljati značajnu prednost u odnosu na konkurenciju.

»ARKOD – novi sustav evidencije zemljišnih parcela u RH«

♦ Ivica Kostović

Zakonom o državnoj potpori poljoprivredi i ruralnom razvoju donesenim 3. srpnja 2009. godine i novim Zakonom donesenim 15. srpnja 2010. godine (vrijedi od 1. 1. 2011.), u poglavlju II. o zajedničkim odnosno općim odredbama o izravnim plaćanjima, u članku 10. odnosno 11., regulira se Integrirani sustav za administraciju izravnih plaćanja (ISAP).

ISAP, između ostalog, čine:

- jedinstvena identifikacija poljoprivrednog gospodarstva koje predaje zahtjev za potpore, i
- sustav za identifikaciju zemljišnih parcela (ARKOD sustav).

Za jedinstveni broj identifikacije poljoprivrednog gospodarstva koje predaje zahtjev za potpore koristi se matični identifikacijski broj poljoprivrednog gospodarstva (MIBPG) koji se dodjeljuje prilikom upisa u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava.

Sustav za identifikaciju zemljišnih parcela (ARKOD) je nacionalni program kojim se uspostavlja baza podataka koja evidentira stvarno korištenje poljoprivrednog zemljišta metodom računalnog geografskog informacijskog sustava, uključujući zračne ili satelitske ortosnimke, u mjerilu 1:5000, a koji ima za cilj dobiti jasnu sliku koliko se zemljišta u Hrvatskoj koristi za poljoprivrednu proizvodnju, bez obzira na kulturu koje se na njima uzgajaju. Takav uređen i transparentan sustav preduvjet je za dobivanje poticaja Europske unije za poljoprivrednu proizvodnju.

U Europskoj uniji primjenjuje se sustav jedinstvenih plaćanja po gospodarstvu u kojem se isplata potpore ne uvjetuje proizvodnjom određenog proizvoda, već ona ovisi o površini koja se obrađuje.

U ARKOD sustavu postoje četiri osnovne kategorije, a to su: oranice, trajni travnjaci, trajni nasadi, mješovito korištenje zemljišta te ostale vrste korištenja zemljišta, za što se ne dobivaju potpore. Osnovne kategorije imaju svoje potkategorije – za oranice su to staklenici, pod trajne travnjake spadaju livada i pašnjak, a trajne nasade čine vinograd, voćnjak te mješoviti trajni nasadi. Potkategorija voćnjak dodatno se dijeli na: citruse, maslinik, voćne vrste i orašaste kulture.

Sustav ARKOD uspostavlja Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja te Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju. Konzultacije i stručnu pomoć na terenu obavlja će Hrvatska poljoprivredna agencija i

Hrvatski zavod za poljoprivrednu savjetodavnu službu.

Upis u ARKOD obavlja se u regionalnim uredima Agencije za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju, u kojima su poljoprivrednici upisani u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava te lokalnim uredima Hrvatske poljoprivredne agencije.

Tijekom upisa poljoprivrednici će, uz pomoć djelatnika Agencije, na digitalnim ortofoto kartama (unaprijed napravljenim snimkama zemlje iz zraka) identificirati sve parcele koje obrađuju. Važno je istaknuti kako se u ARKOD upisuju parcele koje se obrađuju, a ne samo one koje se posjeduju, što znači da će poljoprivrednici prijavljivati i parcele koje su dobili u zakup ili na korištenje. Poljoprivrednici su dužni prilikom upisa u ARKOD sustav sa sobom ponijeti dokumente koji potvrđuju njihovo vlasništvo nad određenim komadom zemlje ili potvrdu o korištenju zemljišta ovjerenu kod javnog bilježnika.

Prilikom upisa u ARKOD, poljoprivrednici sa sobom moraju ponijeti:

- iskaznicu obiteljskog poljoprivrednog gospodarstva
- osobnu iskaznicu
- posjedovni list (original ili presliku)

Uvjet za upis u ARKOD sustav je upis u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava. U protivnom poljoprivrednici neće moći ostvariti poticaje iz EU. Ukoliko poljoprivrednik nije upisan u Upisnik prije uspostave ARKOD-a, bit će u mogućnosti oba upisa obaviti istovremeno.

Upisnik poljoprivrednih gospodarstava i dalje će biti temeljna evidencija koju će Agencija za plaćanja u poljoprivredi, ribarstvu i ruralnom razvoju koristiti za dodjelu poticaja do ulaska Hrvatske u EU.

Uspostavom ARKOD sustava, Republika Hrvatska imat će na raspolaganju informacijski sustav u kojem će biti sadržani stvarni podaci o poljoprivrednim površinama čitave RH, te će kao takvi služiti ne samo u administrativne svrhe obrade zahtjeva za potpore po površini, već za izradu analiza i podloga za donošenje odluka u procesu kreiranja i provedbe poljoprivredne politike i ruralnog razvoja.

Upis u sustav identifikacije zemljišnih parcela za poljoprivrednike je besplatan.

Do uspostave ARKOD sustava za identifikaciju zemljišnih parcela, referentna čestica za ostvarivanje prava na izravna plaćanja je katastarska čestica.

ARKOD se uspostavlja i vodi za čitavo područje Republike Hrvatske.

Do kraja rujna ove godine u ARKOD je upisano više od 100.000 poljoprivrednih gospodarstava, što čini trećinu svih posjeda evidentiranih u Upisniku, sa više od 610.000 hektara.